

ZARZĄD

PREZES

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI (woj. śląskie)

WICEPREZESI

Jan Grabkowski
POWIAT POZNAŃSKI

Jerzy Kolarz
POWIAT BUSKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁANCUCKI

Krzysztof Lis
POWIAT SZCZECINECKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Andrzej Potępa
POWIAT BRZESKI

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI (woj. podlaskie)

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

CZŁONKOWIE

Artur Adamski
POWIAT PŁOŃSKI

Sebastian Burdzy
POWIAT ŚREDZKI

Robert Godek
POWIAT STRZYŻÓWSKI

Mirosław Graczyk
POWIAT TORUŃSKI

Ewa Janczar
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Jan Kaluszkiewicz
POWIAT CIECHANOWSKI

Janusz Mielczarek
POWIAT ŁĘCZYCKI

Artur Pizoń
POWIAT JANOWSKI

Radosław Roszkowski
POWIAT PRUDNICKI

Piotr Rzeszotarski
POWIAT SIERPECKI

Marek Szczepański
POWIAT CHOJŃSKI

Waldemar Trelka
POWIAT RADOMSKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Artur Maruszczak
POWIAT KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKI

Bogdan Zieliński
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI

CZŁONKOWIE

Piotr Babicki
POWIAT STARACHOWICKI

Leszek Bajon
POWIAT ŚLUBICKI

Artur Bieliński
POWIAT ZGORZELECKI

Zdzisław Gamański
POWIAT CHEŁMIŃSKI

Sebastian Szaleniec
POWIAT BĘDZIŃSKI

Dariusz Szustek
POWIAT ŁUKOWSKI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A.0531/304/26

Warszawa, 1 października 2026 roku

Szanowny Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w nawiązaniu do korespondencji z 21 września 2026 r. w sprawie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym (RPW/30158/2026) przedkładam opinię Związku Powiatów Polskich do przedmiotowego projektu.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że sołectwa czy dzielnice (osiedla) są zgodnie z art. 35 i nast. ustawy o samorządzie gminnym jedynie jednostką pomocniczą nie zaś kolejną jednostką samorządu terytorialnego. Stanowią one część większej struktury jaką jest gmina. Jak sama nazwa wskazuje podmioty takie mają pomocniczy charakter, wykonują zadania gminy im powierzone i działają w ramach podmiotowości prawnej gminy. Konkretnie sołectwo czy dzielnica (osiedle) i jego organy są w pełni podporządkowane organom gminy na zasadach uregulowanych w statutach.

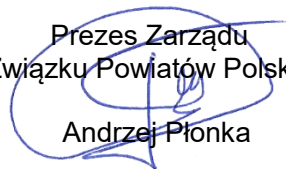
W związku z powyższym, a także opierając się na konstytucyjnej zasadzie samodzielności jednostek samorządu terytorialnego Związek Powiatów Polskich uważa, że kwestia tworzenia osiedli i sołectw powinna pozostawać w gestii gmin, w ramach których dane jednostki pomocnicze są tworzone. Proponowane w projekcie rozwiązania spowodują obligatoryjne, nieuzasadnione rozdrobnienie ale także chaos legislacyjny w związku z przyjęciem w projektowanym art. 5 ust. 1a wyjątkowych sytuacji, w których tworzy się osiedla, przy jednoczesnym utrzymaniu art. 37 ustawy o samorządzie gminnym, który dotyczy dzielnic (osiedli) tworzonych fakultatywnie. Do obu tych jednostek będą miały w związku z proponowanymi regulacjami zastosowanie różne rozwiązania, co nie wydaje się zabiegiem racjonalnym.

W projekcie zaproponowano także, że do tworzonych obligatoryjnie osiedli, będą miały zastosowanie przepisy ustawy o funduszu sołeckim. Jak wskazują projektodawcy wynika to z faktu, że mieszkańcy części wiejskiej gminy miejsko-

wiejskiej w zakresie utworzonego sołectwa, dysponują ustawowo obliczoną, gwarantowaną kwotą środków (jeżeli rada gminy wyodrębniła fundusz sołecki), natomiast mieszkańiec części miejskiej tej gminy takich uprawnień nie ma. I o ile rzeczywiście fundusz sołecki dedykowany jest wydatkom sołectw, to jednak również ma on charakter fakultatywny (to gmina decyduje o jego utworzeniu). Co jednak wymaga podkreślenia, ustawa o samorządzie gminnym w art. 5a przewiduje instytucję budżetu obywatelskiego. W ramach budżetu obywatelskiego mieszkańcy w bezpośrednim głosowaniu decydują corocznie o części wydatków budżetu gminy. Zadania wybrane w ramach budżetu obywatelskiego zostają uwzględnione w uchwale budżetowej gminy. Rada gminy w toku prac nad projektem uchwały budżetowej nie może usuwać lub zmieniać w stopniu istotnym zadań wybranych w ramach budżetu obywatelskiego. Dodatkowo w gminach będących miastami na prawach powiatu utworzenie budżetu obywatelskiego jest obowiązkowe, z tym że wysokość budżetu obywatelskiego wynosi co najmniej 0,5% wydatków gminy zawartych w ostatnim przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu. Z powyższego wynika, że ewentualne potrzeby pozostałej grupy mieszkańców mogą być i są już teraz zabezpieczane poprzez inicjatywy wynikające z budżetów obywatelskich.

Podsumowując, w celu poszanowania wewnętrznego ustroju i zasad funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego, Związek Powiatów Polskich opowiada się za pozostawieniem społeczności lokalnej podejmowania decyzji o tworzeniu i działalności jednostek pomocniczych, które reprezentują mieszkańców w stopniu dla nich najbliższym.

Z poważaniem

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Andrzej Płonka